

Κεφάλαιο 8^ο (σελ. 33 – 34)

Ωκεανοί και θάλασσες

Στόχοι του μαθήματος:

- να μπορούμε να διακρίνουμε τους ωκεανούς στην υδρόγειο
- να εντοπίζουμε τη διαφορά ωκεανού και θάλασσας
- να ονομάζουμε τους ωκεανούς και τις θάλασσες
- να καταγράφουμε τα μεγαλύτερα νησιά και νησιωτικά συμπλέγματα του πλανήτη μας
- να σχεδιάζουμε το γεωμορφολογικό χάρτη της Γης

Ωκεανοί και θάλασσες

Εικόνα 8.1: Η Γη

Παρατήρησε την παραπάνω εικόνα και: α) βρες ποιες ήπειροι βρέχονται από όλες τις πλευρές τους από υδάτινους όγκους, β) ονόμασε τους ωκεανούς και τις θάλασσες. Μπορείς να βοηθηθείς από τον παγκόσμιο χάρτη της τάξης σου.

Ο άνθρωπος, επειδή πολύ νωρίς κατάλαβε ότι η θάλασσα δε χωρίζει αλλά ενώνει τους λαούς, ανέπτυξε πολύ γρήγορα τις θαλάσσιες μεταφορές. Για να έχει καλύτερα αποτελέσματα (συντόμευση διαδρομών, ασφάλεια ταξιδιών), άνοιξε διώρυγες και χρησιμοποίησε πορθμούς.

ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ (τετρ. χμ.)
Ειρηνικός	Ωκεανός	166.240.000
Ατλαντικός	Ωκεανός	86.550.000
Ινδικός	Ωκεανός	73.427.000
Αρκτικός	Ωκεανός	13.223.000
Αραβική	θάλασσα	3.683.000
Νότιας Κίνας	θάλασσα	2.974.000
Καραϊβική	θάλασσα	2.515.000
Μεσόγειος	θάλασσα	2.510.000
Ερυθρά	θάλασσα	450.000

Παρατηρώντας τον διπλανό πίνακα βρείτε μία ουσιαστική διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στους ωκεανούς και στις θάλασσες, η οποία έχει σχέση με την επιφάνεια της Γης που καλύπτουν.

Ο ωκεανός διακρίνεται από τη θάλασσα με βάση την έκταση που καλύπτει. Οι θάλασσες περικλείονται από ξηρά και το βάθος τους είναι σχετικά μικρό.

Ας συζητήσουμε για τη διώρυγα και τον πορθμό που βλέπουμε στις παρακάτω εικόνες.

Εικόνα 8.2: Διώρυγα

Εικόνα 8.3: Πορθμός

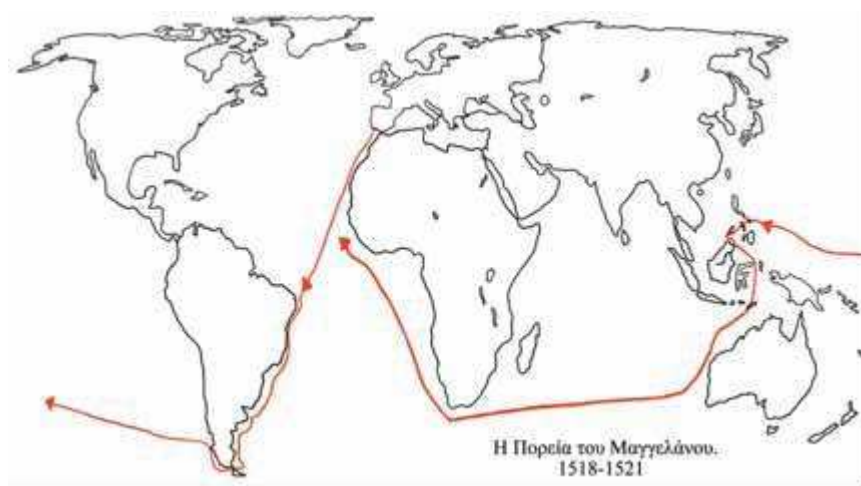
Νησιά και νησιωτικά συμπλέγματα

Στους ωκεανούς και στις θάλασσες είναι διάσπαρτα μικρά και μεγάλα νησιά, κομμάτια ξηράς που περιβάλλονται από θάλασσα. Μερικά από τα μεγαλύτερα νησιά του πλανήτη είναι: η Γροιλανδία, η Μαδαγασκάρη, η Μεγάλη Βρετανία, η Κύπρος κ.ά. Σε πολλές περιοχές του πλανήτη μας δημιουργούνται ομάδες νησιών που ονομάζονται νησιωτικά συμπλέγματα, όπως είναι η Ιαπωνία, οι Φιλιππίνες, η Ινδονησία κ.ά.

Χρησιμοποιώντας τον χάρτη της τάξης σας εντοπίστε τα πέντε μεγαλύτερα νησιά της Μεσογείου. Ποια από αυτά είναι κράτη;

Ο Πορτογάλος θαλασσοπόρος Μαγγελάνος ξεκίνησε το ταξίδι του από την Ισπανία, για να φθάσει στις χώρες των μπαχαρικών (Ινδίες, Κεϋλάνη), αλλά έφθασε τελικά στις Φιλιππίνες, όπου και σκοτώθηκε. Τα πλοία του συνέχισαν δυτικά και έφθασαν πάλι στην Ισπανία, ολοκληρώνοντας τον πρώτο περίπλου της Γης.

Εικόνα 8.4: Η πορεία του Μαγγελάνου

Ακολουθήστε νοερά το ταξίδι του Μαγγελάνου και εντοπίστε στον χάρτη τους ωκεανούς και τις θάλασσες που εκείνος διέσχισε.

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Διώρυγα: πορθμός που κατασκευάστηκε από τους ανθρώπους, για να διευκολύνεται η θαλάσσια συγκοινωνία

Νησί: κομμάτι ξηράς που βρέχεται γύρω γύρω από θάλασσα

Νησιωτικό σύμπλεγμα: ομάδα νησιών

Πορθμός: στενή λωρίδα θάλασσας που χωρίζει δύο ξηρές και ενώνει δύο θάλασσες